

Preken biskop Ole Kristian Bonden
Langfredag i Sjusjøen fjellkirke
8. april 2023

Jesus ber i Getsemane-hagen før han blir tatt til fange: «La din vilje skje.»

Så skjer – det urettferdige, svikefulle, vonde, forferdelige.

Jesus blir tatt til fange, mishandla, korsfesta, og han dør.

Vi feirer ikke påske fordi Jesus døde på korset. Fortsettelse følger.

Å dø på et kors er noe alle mennesker kan gjøre.

Og de var flere som ble korsfesta denne dagen.

Det var måten man henretta mennesker på.

Den mest vanærende henrettelsesmetoden de kunne tenke seg.

Men lidelsen og døden, det gjelder alle menneskeliv. Det gjelder oss alle.

Tomheten og mørke som fyller langfredag kan vi kjenne oss igjen i.

Men også sorgen, omsorgen og kjærligheten som vekkes i oss, i møte med den døde.

Fortsettelse følger. Jesus skal tas ned fra korset og legges i grava.

Kvinnene ved korset skal snart kikke inn i gravas mørke og tomhet, fylt av sorg, omsorg og kjærlighet. Hvor er Gud i alt dette? Finnes det håp?

Mer skal hende. Fortsettelse følger. La din vilje skje.

Men i dag skal vi stanse ved Jesus på korset.

For det hender noe i møte med Jesus på korset.

I møte med lidelsen, ensomheten og kampen vi er vitne til.

Noe som er skjult, men som snart skal åpenbares.

Guds vilje. Guds vilje som skjer og skaper liv og lys.

La din vilje skje. Det er en bønn, men også et tegn.

Kristus på korset. Vi ser Guds nærvær i den lidende.

Vi ser Guds solidaritet med alt det skapte.

Vi ser Guds kjærlighet i verden – spikret på et kors.

Og vi kan gjenkjenne verdens nød og menneskers lidelse i Jesu død. Også fortvilelsen.

Ensomheten. Gudsforlatthet. Ropet og tausheten. Vi gjenkjenner døden og dødskreftene.

Men vi gjenkjenner mer.

Vi gjenkjenner også evangeliet om himmelens og jordens skaper i den korsfestede Jesus

Kristus. Han som ga livet sitt for vennene sine. Som bød oss å elske vår neste.

Som lega de syke og reiste opp de som var falt.

Som omfavna mennesker som var utafør, og forkynte nåde og barmhjertighet i ord og handling.

Som åpenbarte kjærligheten som er sterkere enn døden. Ja, den er sterkere enn døden.

Fortsettelse følger.

Jesus på korset er en hendelse som skjer, men også et tegn som skaper.

Når Jesus ånder ut og alt håp er ute, kan vi samtidig si:

Gud er nær, og vi er elska. Fortsettelse følger. La din vilje skje.

Det er mange som finner trøst i at Gud har en plan med alt.

Av og til synes jeg det er en umulig tanke.

Er langfredags mareritt bare en kalkulert frelsesplan? Er det bare Guds plan som blir satt gjennom? En sadistisk Gud som ofrer sønnen?

Eller skjer det kanskje ikke på virkelig? Er langfredagshendelsene bare et solidaritetssymbol?

Noe som skjedde på liksom, for at vi skulle få en innsikt eller forståelse?

Luther lærte oss at evangeliet blir til når det hender virkelig, i det hendelsen går sin gang.

Det finnes ikke der, ferdig på forhånd.

Det var ikke bare for Jesus å fullføre et tilsynelatende ferdig regissert pliktlop.

Det var virkelig og ekte og full av livets tilfeldigheter og paradokser, valg og kvaler.

Derfor er det ikke bare å gjenfortelle lidelseshistorien heller, og så er vi ferdig med det.

Det er også i dag et spørsmål om å se evangeliet og kunne gjøre det gjeldende igjen her og nå!

I vinter deltok jeg på ettårsmarkeringen etter Russlands massive invasjon av Ukraina.

Da jeg troppet opp på Stortorget på Hamar var det en stor forskjell fra markeringene vi hadde mot krigen ett år tidligere. I år var nemlig plassen full av ukrainere.

Mange av dem antakelig flyktninger, kommet hit det siste året.

Og da jeg så nærmere etter, slo det meg, at de aller fleste var kvinner og barn.

Fedrene var igjen ved fronten.

Et av barna hadde spurt moren sin hvorfor de måtte flykte.

Og moren fortalte om utryggheten og farene. Om rakettangrep og evakuering natt etter natt.

- Men kan ikke Gud bare stoppe rakettene? spurte barnet.

- Nei, Gud kan nok ikke stoppe rakettene. Raketter er det mennesker som styrer med.

Gud rår ikke med det.

Så hadde moren tatt barnet på fanget, lagt hånda til barnet på barnets hjerte og sagt:

Kjenner du pulsen som slår? Det er Guds hjerteslag du kjenner i din egen hånd.

Så nær er Gud. Gud som skaper livet og kjærligheten i verden, også gjennom dine hender.

Når vi ber, som vi gjør med Jesus i bønner vi kaller Fadervår, er det også et ekko fra bønner i Getsemane: La din vilje skje på jorden, slik som i himmelen.

Det er ikke en bekreftelse på at alt som skjer på jorden er Guds plan.

Det er en bønn om at Guds himmelske vilje skal skje, i alt som møter oss på jorden.

Selv i møte med kors, lidelse og død. Fortsettelse følger. La din vilje skje.

Hvis det finnes en god Gud, hvorfor er det så mye ondskap i verden?
Det spørsmålet står fortsatt uløst. Men det står ikke ubesvart.

Vi kan tillate oss på en sånn dag og bli i sorgen, i alle tings djevleskap.
Ondskapen finnes midt iblant oss, en ondskap som også Gud ble merket av.
For å kunne juble på påskedagen, får vi gråte på langfredag.
Eller som kongen sa spesielt til ungdommen, og som gjorde sterkt inntrykk i årets nyttårstale:

Det er kanskje ekstra viktig å si dette nå, når det er krig i Europa, vanskelige tider i Norge, og mennesker sliter: Både verdenshistorien, Norges-historien og enkeltmenneskers livshistorier er fulle av fortellinger om å falle – og å reise seg igjen. Dette er historiens og livets egen rytme. Vi faller, og vi reiser oss igjen. Men vi klarer det sjelden alene. Vi trenger hverandre. Og vi må løfte blikket. Både ut av landet, i solidaritet med andre mennesker. Og i våre egne liv.

Er Gud skjult for oss? Og hvor er håpet?
Ja, Gud er skjult for oss, men Jesus er synlig.
I ham kan vi sammenfatte påskens budskap i sju ord: Gud er her, og vi er elsket.
Vi står ved det mysterium Jesus kalte sin «opphøyelse». Når Gud går aller lengst ned.
Kjenn på din egen puls. Guds hjerteslag. Og se Kristus på korset.
Kjærligheten som er sterkere enn døden. Fortsettelse følger, og vi ber:
La din vilje skje på jorden slik som i himmelen.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd, som var, er og blir en sann Gud fra evighet og til evighet. Amen.